

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे – २०२३

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषयः– विज्ञान आणि समाज (भाग-१) (BADSE-505)

दिनांक: २६/०५/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन) (४०)

१. भांडवलशाहीमुळे विज्ञान व तंत्रज्ञानाच्या विकासाला उत्तेजन कसे मिळाले ते स्पष्ट करा.
२. शास्त्र म्हणजे काय? शास्त्रांचे वर्गीकण करून, नैसर्गिक शास्त्रे आणि सामाजिक शास्त्रे यातील फरक स्पष्ट करा.
३. संगणकाची माहिती व उपयोग सांगा.
४. विज्ञानापुढील समस्या स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. खालील सामाजिक संस्था स्पष्ट करा.
  - अ) कुटुंबसंस्था
  - ब) राज्यसंस्था
२. विसाव्या शताकातील महत्वाचे शोध स्पष्ट करा.
३. अणुची रचना सांगून, भारताची अणुविज्ञानातील प्रगती स्पष्ट करा.
४. पेशीची रचना व कार्ये विशद करा.
५. अवयवारोपण व जीवअभियांत्रिकी याविषयी माहिती लिहा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. भारतीय समाजव्यवस्थेतील परिवर्तन
२. सौरऊर्जा
३. अतिशीतीकरण
४. किरणोत्सारी समस्थानिकांचा उपयोग

Translation in English

Sub: Science and Society (Part-I) (BADSE-505)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain how capitalism helped in development of science and technology.
2. Define science. Explain the classification of science. Explain the differences between natural and social sciences.
3. Describe computers and their uses.
4. Discuss some of the important problems causes due to the development of science.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the following social institutions.
  - a) Institution of family
  - b) Institution of state
2. Explain an important invention of the 20th Century.
3. State the structure of atom. Explain India's progress in atomic science.
4. Explain the structure and functions of cell.
5. Give an information about Organ Transplant and Bioengineering.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. Change in Indian Social System
  2. Solar Energy
  3. Cryogenics
  4. Use of Radioactive Isotopes
-